

om meget betydelige Summer, og det er her, jeg mener, at alle Parter burde kunne samles om en Reform, fordi her er ikke noget politisk Moment, kun et rent sagligt og rent økonomisk, og det skulde jeg dog mene, at man i hvert Fald kunde enes om, alt andet til Trods. Man vilde samtidig i et saadant Departement efterhaanden faa en Erfaring, som vi i høj Grad mangler, fordi vi ikke har noget centralt Sted, hvor man har Adgang til at gøre disse Erfaringer. De gøres nu ud over Landet, dels i private Virksomheder, dels paa enkelte Hænder, og end ikke der kan man faa saa omfattende Erfaringer, som man vilde faa ved et saadant særligt Departement, en saadan Centralisation. Saadanne Erfaringer vilde for øvrigt komme ikke blot baade Staten og paa visse Omraader Kommunerne; men ogsaa en hel Del af de private til gode, saa jeg tror ikke, man skal se bort fra den Værdi og de uhyre Fordele, der vilde opnaas ved en saadan Centralisation.

Naar jeg nu foreslaar en saadan Reform overvejet, er det ikke en flygtig Idé eller en Tanke, jeg har faaet saadan helt for nylig. Nej, det, der dikterer mig at fremføre disse Tanker, er dels mit Kendskab til disse Ting, dels, at jeg over en lang Aarrække efterhaanden har indhøstet en Del Erfaringer, og netop her ved en Finanslovdebat synes jeg er Stedet til at anmode Regeringen om at overveje det formaalstjenlige deri. Det vilde sikkert føre alt for vidt, om jeg skulde gaa stærkt i Detailler for at motivere det formaalstjenlige i en saadan Reforms Gennemførelse, og det vil jeg heller ikke gøre, men naar denne Motivering ikke bliver saa fyldestgørende, som Sagen egentlig fortjente, er det kun for at spare Tid. Der kunde siges saa uhyre meget til Fordel for en saadan Reform, og det haaber jeg, der bliver Lejlighed til, for saa vidt Ministeriet vil beskæftige sig med Tanken. Naar saa disse Overvejelser skal foretages, enten det nu bliver ved en Kommission eller paa anden Maade, vil det være formaalstjenligt, at der indsamles et Materiale, som baade dette Tings og det andet høje Tings Medlemmer ligesom Ministeriet kunde sætte sig ind i, og som kunde danne Grundlaget for Forslagets Fremkomst og Gennemførelse. Men jeg skal dog som Motivering anføre enkelte Eksempler, som egentlig ogsaa er tilstrækkelige, og jeg skal gøre et Par Bemærkninger til hvert af disse Punkter, som jeg mener, denne Reform eller dette Departement eller denne Centralisation skulde omfatte.

Med Hensyn til Punkt 1, Statens Ny-

byggeri, behøver vi, for at finde det formaalstjenlige i at have en saadan Institution, ikke at gaa udenfor denne Bygning. Christiansborg, som vi alle kender, er et talende Vidnesbyrd om Nødvendigheden af at have eller have haft en saadan Institution. Ogsaa under denne Finanslovdebat er visse Lokaliteter i denne Bygning i høj Grad blevet kritiseret, og ikke uden Grund, og jeg vil gerne spørge ærede Medlemmer, om man ikke vil give mig Ret i, at det havde været formaalstjenligt, om man, da dette Hus blev planlagt, havde haft et sagkyndigt Departement, som disse Planer først skulde have passeret, inden de kom til Udførelse. Der er begaaet saa mange Synder i dette Hus, og jeg skulde ikke beklage mig (Munterhed), ja, det, de ærede Medlemmer ler af, er maaske ogsaa rigtigt, for der er vist ogsaa af Medlemmer begaaet mange Synder i dette Hus, men det var ikke det, jeg tænkte paa, jeg tænkte paa dem, der har bygget dette Hus. De har bygningsteknisk set begaaet mange Synder, og jeg skulde nu egentlig ikke beklage mig derved, hvis dette kun gik ud over den nuværende Slægt. Men vi bygger ikke en saadan Bygning i hvert Aarhundrede, saa det bliver de kommende Slægter — og forhaabentlig mange, mange kommende Slægter —, der kommer til at lide under den Skødesløshed, hvormed man, baade fra Rigsdagens og Ministeriets Side, har taget paa denne store Sag. Jeg skal blot henvise til, hvad der er kritiseret stærkt her, den saakaldte Festsal i dette Hus. Naar man nu ser Fællessalen her under os, og man vil tage i Betragtning, at her skulde al den Højtidelighed, som der nu og da er indenfor Rigsdagens og indenfor Statens Institutioner, foregaa, saa vil man give mig Ret. Se blot paa Adgangsforholdene til denne Festsal! Fra den ene Side kommer man ind igennem en Toiletkorridor; det er Hovedindgangen til denne Festsal. Paa den anden Side kommer man ind gennem en Smøge, langs med en Række Garderobestativer; det er den anden Indgang til denne Festsal! Og der maa man gaa i Gaasegang for at komme ind. Adgangen er saa en ganske almindelig Dagligstuedør, og naar den lukkes op, staar man ikke i en stor, fornem Festsal, men man kommer ind paa en grim Trapperepos, hvorfra nogle Trin fører ned til en Kælder. Jeg beder ærede Medlemmer tænke lidt paa, hvordan Forholdene er i en Bygning, som er bygget meget før, en Bygning, der ikke ligger langt herfra, nemlig Raadhuset, hvor der er en Festsal, som i sig selv er en Festsal at se, og hvor enhver, der træder